

Bedömningsgrunder inom regelbunden tillsyn – förskola

Huvudmannanivå, Offentlig huvudman

Läsanvisning:

Bedömningsgrunderna beskriver vilka områden som ingår i den regelbundna tillsynen. Inom varje område återfinns de bestämmelser som Skolinspektionen prioriterar att bedöma. Utöver dessa kan andra bestämmelser vid behov även ingå i tillsynen.

Varje område ramar in av en övergripande text (blå ruta). Denna text har till syfte att sätta in bedömningsområdena i ett bredare sammanhang samt att i vissa fall ange gjorda avgränsningar inom området. Texten är skriven så att den anger ett önskvärt tillstånd. Efter denna text följer de så kallade kritiska faktorerna, vilka anger de bestämmelser som ska utredas och bedömas.

1 Förutsättningar för förskola

Huvudmannen ska ge rektorn, förskolläraren och övrig personal vid förskoleenheterna förutsättningar, så att utbildningen i förskolan är likvärdig och av hög kvalitet. Med hög kvalitet avses att den uppfyller nationella mål och svarar mot nationella krav och riktlinjer. Huvudmannen ska bland annat informera vårdnadshavare om och erbjuda barn utbildning i förskolan. I arbetet med att skapa nödvändiga förutsättningar ingår bland annat att förse förskoleenheterna med nödvändiga lokaler, utrustning och personalmässiga resurser, samt se till att barnen ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer. I arbetet ingår också att säkerställa att de rektorer som är anställda att leda verksamheten vid förskoleenheterna, och den personal som bedriver undervisning, har den behörighet och kompetens skolförfattningarna kräver för att de ska kunna leda den pedagogiska verksamheten i enlighet med målen i läroplanen. Kommunen utövar också sitt tillsynsansvar över fristående förskolor och pedagogisk omsorg vars huvudman kommunen godkännt.

Arbetet granskas genom bedömning av följande kritiska faktorer:

- 1.1 Kommunen informerar vårdnadshavarna om rätt till plats i förskola som erbjuds i eller av kommunen. Informationen ska vara saklig, relevant, jämförbar, lättförståelig och lättillgänglig (29 kap. 19 § skollagen).
- 1.2 Kommunen erbjuder förskola till alla barn från och med ett års ålder, i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om barnet har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt (8 kap. 3 och 5 §§ skollagen).
- 1.3 Kommunen erbjuder förskola till barn om de av fysiska, psykiska eller andra skäl behöver särskilt stöd i sin utveckling i form av förskola (8 kap. 3 §, 7 § och 14 § andra stycket skollagen).
- 1.4 Kommunen erbjuder 15 timmars förskola till barn vars föräldrar är arbetslösa eller föräldralediga till annat barn (8 kap. 3 och 6 §§ skollagen).
- 1.5 Kommunen erbjuder allmän förskola om 525 timmar per år till samtliga barn från tre års ålder (8 kap. 3–4 §§ skollagen).
- 1.6 Kommunen erbjuder barn förskola inom fyra månader från det vårdnadshavare anmält önskemål om förskola med offentlig huvudman (8 kap. 14 § första stycket skollagen).
- 1.7 Huvudmannen ser till att undervisningen i förskolan bedrivs under ledning av förskollärare (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen, Lpfö 18, 1. Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, Helhetssyn, 2.7 Förskollärares ansvar i undervisningen, 2.8 Rektorns ansvar).
- 1.8 Huvudmannen ser till att utbildningen i förskolan utformas så att den omfattar mål och riktlinjer som gäller för förskolan (Lpfö 18, 2. Mål och riktlinjer, 2.2 Omsorg, utveckling och lärande).
- 1.9 Huvudmannen ser till att förskolläraren ansvarar för att inkludera ett jämställdhetsperspektiv i undervisningen (Lpfö 18, 1. Förskolans värdegrund och uppdrag, likvärdig utbildning, 2. Mål och riktlinjer, 2.1 normer och värden).
- 1.10 Huvudmannen ser till att barngrupperna har en lämplig sammansättning och storlek och att förskoleenheten har tillgång till och använder ändamålsenliga lokaler (2 kap. 35 § och 8 kap. 8 § skollagen).

1.11 Huvudmannen ser till att barnen i förskolan ges förutsättningar att utveckla en allsidig rörelseförmåga genom att ges möjlighet att delta i fysiska aktiviteter och vistas i olika naturmiljöer (Lpfö 18, 1 Förskolans värdegrund och uppdrag, Förskolans uppdrag, Hållbar utveckling samt hälsa och välbefinnande, Omsorg, utveckling och lärande samt 2.2 Omsorg, utveckling och lärande).

1.12 Huvudmannen ska se till att det varje år på varje förskoleenhet upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barnen i förskolorna. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

1.13 Huvudmannen ska se till att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen vid de olika förskoleenheterna (6 kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

1.14 Huvudmannen ska se till att en personal som får kännedom om att ett barn anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn som i sin tur anmäler detta till huvudmannen (6 kap. 10 § skollagen).

1.15 För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar ska huvudmannen se till att det startas en utredning där omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna utreds och i förekommande fall vidtas de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

1.16 Huvudmannen ser till att rektorer som anställs vid skolenheterna har gått särskild befattningsutbildning, eller utbildning som kan jämföras med denna, inom fem år efter tillträdesdagen (2 kap. 12 § skollagen).

1.17 Huvudmannen ser till att rektorerna beslutar om sin enhets inre organisation och delegerar enskilda ledningsuppgifter och beslut endast utifrån de förutsättningar som anges i skollagen (2 kap. 10 § skollagen).

1.18 Huvudmannen ser till att förskollärare i förskolan har legitimation och är behöriga för den undervisning de bedriver, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav (2 kap. 13–14 och 17–18 §§ skollagen).

1.19 Kommunen utövar tillsyn över förskola vars huvudman kommunen har godkänt (2 kap. 7 § och 26 kap. 2 §, 3 § första stycket 4 och 4 § skollagen).

2 Styrning och utveckling av utbildningen

Huvudmannen har det övergripande ansvaret för att verksamheten uppfyller alla lagar, förordningar och föreskrifter. Huvudmannen ska arbeta kontinuerligt och långsiktigt för att utveckla och förbättra utbildningen i inom väsentliga områden, i syfte att säkerställa likvärdighet och kvalitet. I detta arbete ingår att huvudmannen tar emot och utreder klagomål mot utbildningen och i förekommande fall vidtar de åtgärder som behövs för att avhjälpa brister i förskolorna som framkommer genom sådana klagomål.

Arbetet granskas genom bedömning av följande kritiska faktorer:

2.1 Huvudmannen tar emot och utreder klagomål mot utbildningen och har skriftliga rutiner för klagomålshanteringen samt informerar elever, vårdnadshavare och personal om dessa rutiner (4 kap. 8 § skollagen).

2.2 Om det genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten, ser huvudmannen till att åtgärder vidtas (4 kap. 7 § skollagen).